

ул. Македонија 12/3
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzr@dzr.gov.mk
www.dzr.gov.mk

Број:14-252/1

Дата: 18.02.2014

ДО
ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Извршивме ревизија на финансиските извештаи, заедно со ревизија на усогласеност за 2012 година на Партија за движење на Турците во Македонија – ПДТ (во натамошниот текст ПДТ) на сметката за редовно работење.

Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Партија за движење на Турците во Македонија - ПДТ за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.

Изразено е мислење со резерва за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи на Партија за движење на Турците во Македонија - ПДТ за 2012 година како и за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива, упатствата и воспоставените политики.

Со извршената ревизија на финансиските извештаи за 2012 година, констатиравме дека:

- Годишната сметка¹ и Годишниот финансиски извештај² не се доставени до Државниот завод за ревизија;
- не се презентирани акти за уредување на меѓусебните права и обврски помеѓу партијата и давателите на услуги (за закуп на деловен простор и книговодствени услуги).

¹ Годишната сметка е доставена до Државниот завод за ревизија на ден 31.10.2013 година и е објавена на веб страна на партијата.

² Годишниот финансиски извештај е доставени до Државниот завод за ревизија на ден 11.11.2013, а воедно е објавен на веб страната на партијата.

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Надлежните органи на партијата потребно е да преземат активности за надминување на утврдените состојби.

Ревизијата истакнува постоење на системски слабости во делот на:

- отсуство на пропишан подзаконски акт за формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на донации;
- присуство на пресметковни сметки во подзаконските акти кои го уредуваат обликот и содржината на финансиските извештаи за непрофитните организации и
- отсуство на изработени пречистени текстови на закони.

Надлежните органи потребно е да преземат активности за надминување на утврдените системски слабости.

Извршивме обелоденување во делот на наплатата на членарина.

Не се примени забелешки по нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 14-1046/3 од 31.12.2013 година.

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

---

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страните 11 и 12 заедно со ревизија на усогласеност на сметката на Партија за движење на Турците во Македонија - ПДТ, која се состои од биланс на состојба на ден 31 декември, биланс на приходи и расходи за 2012 година и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансиските извештаи.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Партија за движење на Турците во Македонија - ПДТ за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај, е одговорност на раководството на партијата од точка 1.1. на овој извештај застапувано од:

- Проф. д-р. Аднан Кахил, претседател на партијата

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки; избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1., врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски доказ за тоа дали приходите и трошоците на Партија за движење на Турците во Македонија - ПДТ се користени за планираните намени утврдени од страна

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и проценка на ризикот од неусогласеност.

2. Цел и делокруг на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали е резултат на измами или грешки и да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.

2.3. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховните ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија. Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за добивање на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Изборот на постапки зависи од ревизорската процена, вклучително и процена на ризиците за материјални погрешни прикажувања во финансиските извештаи без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризиците ревизорот ги разгледува интерните контроли како релевантни за подготовка и објективно презентирање на финансискиот извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите но не за целите на изразување на мислење за ефикасноста на интерните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува проценка на соодветноста на користените сметководствени политики и сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1.1. на овој извештај, како и општа оценка за севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека обезбедените докази ни обезбедуваат разумна основа за нашето ревизорско мислење.

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 14.10. до 15.10.2013 година од страна на тим на Државниот завод за ревизија.

3. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со раководството и одговорните лица на субјектот, предмет на ревизија, одржан на ден 11.12.2013 година.

Не се примени забелешки по нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 14-1046/3 од 31.12.2013 година.

3.1. Усогласеност со закони и прописи

- 3.1.1. Со одредбите на член 26 од Законот за финансирање на политичките партии е уредено дека Годишната сметка политичката партија е должна да ја достави до надлежните органи и јавно да ја објави на веб страницата на политичката партија. Со извршената ревизија констатиравме дека Годишната сметка на Политичката партија ПДТ не е доставена до Државниот завод за ревизија и во исто време на ревизијата не и се презентирани податоци дека истата е објавена согласно утврдените барања. Наведената состојба влијае на можноста за пристап до информациите кои ги дава истата од страна на заинтересираните страни.

По препорака на ревизијата Годишната сметка на ден 31.10.2013 година е доставена до Државниот завод за ревизија, а воедно е извршено и нејзино објавување на веб страната на партијата.

- 3.1.2. Со одредбите на член 27 и 27-а од Законот за финансирање на политичките партии е утврдена обврската за изготвување и доставување на Годишен финансиски извештај до Државниот завод за ревизија, најдоцна до 31 март, како и негово објавување на веб страницата на политичката партија, најдоцна до 30 април во тековната година за претходната година.

На ревизијата не и беа презентирани податоци дека Годишниот финансиски извештај на Партија за движење на Турците во Македонија - ПДТ, е изготвен и доставен до Државниот завод за ревизија во законски утврдениот рок како и дека е објавен согласно утврдените барања.

Наведената состојба влијае на можноста за пристап до информациите кои ги дава овој извештај од страна на заинтересираните страни, како и на остварување на правото на редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија.

По препорака на ревизијата, Годишниот финансиски извештај на Партија за движење на Турците во Македонија – ПДТ, на ден 11.11.2013 година е доставен до Државниот завод за ревизија, а воедно е извршено и негово објавување на веб страната на партијата.

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

3.2. Финансиски извештаи

Биланс на приходи и расходи

3.2.1. Со увид во презентираната документација, деловните книги и интерните акти на Политичката партија ПДТ, ревизијата утврди состојби кои не се во согласност со Законот за облигациони односи заради не презентирање на акти за уредување на меѓусебните права и обврски помеѓу партијата и физичките/правните лица и тоа:

- согласно статутарните одредби, членството на ПДТ е организирана на територијален принцип. На ревизијата не и се презентирани податоци за начинот на уредување на меѓусебните права и обврски со правните субјекти/физичките лица сопственици на деловниот простор користен од страна на партијата,
- за користење на услуга за вршење на книговодствените работи за партијата со определување на висината на надоместокот и начинот на негово плаќање (со или без надомест).

Наведените состојби оневозможуваат да се изврши потврдување на вкупните трошоци во случаите каде што партијата користи деловен простор и книговодствени услуги со надомест или за висината на примените донации во случаите каде што партијата користи објект и услуги без надомест.

Препорака

Надлежните органи на партијата да донесат соодветен акт со кој ќе ја уредат потребата за користење на деловен простор и да пристапат кон уредување на меѓусебните права и обврски со правните/физичките лица, сопственици на деловен простор и даватели на книговодствени услуги.

Вкупни ефекти од наодите

Вкупен ефект од изнесените наод во точката 3.2. е: не може да се изврши потврдување на вкупните трошоци во случаите каде што партијата користи деловен простор и книговодствени услуги со надомест или за висината на примените донации во случаите каде што партијата користи објект и услуги без надомест.

4. Ревизорско мислење

Мислење – за финансиски извештаи

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањата изнесени во точките 3.2. финансиските извештаи ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Политичката партија Движење на Турците во Македонија - ПДТ на ден 31 декември 2012 година и

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

Мислење – за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањата изнесени во точките 3.1. и 3.2. активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи на Политичката партија Движење на Турците во Македонија - ПДТ, во сите материјални аспекти, се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

5. Системски слабости

5.1. Согласно одредбите на член 17 од Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 76/04; 86/08; 161/08; 96/09; 148/11; 142/12 и 23/13), политичките партии се задолжени да водат регистар на донации и истиот да го објават на својата веб страна на секои шест месеци за изминатиот шестмесечен период во рок од 15 дена од денот на истекот на шестмесечниот период или на друг соодветен начин да го направат достапен до јавноста. Со став четири од наведениот член е уредено дека „Регистарот на донации се води на образец пропишан со правилник од страна на министерот за финансии. Со правилникот се утврдуваат формата, содржината и начинот на водењето на регистарот на донации. Правилникот се донесува во рок од шест месеци од влегувањето во сила на овој закон³“.

До денот на известувањето за извршената ревизија наведениот правилник не е донесен од страна на надлежниот министер.

Ревизијата истакнува дека со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 142/12) наведениот член 17 има претрпено измени во делот на содржината на регистарот на донации и начинот на објавување на истиот. Во исто време во член 27-б предвидени се прекршочни одредби за запирање (суспендирање) на исплатата на средствата за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија за политичката партија која нема да ги објави податоците за донациите примени во текот на годината согласно со членот 17 од законот и кое ќе трае до уредно исполнување на обврските согласно истиот член. Утврдената состојба влијае на остварување на правото на политичките партии за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија во тековниот и наредниот период.

---

³ Законот за финансирање на политичките партии влегува во сила на ден 03.11.2004 година, со тоа што наведениот правилник било потребно да биде донесен најкасно до 03.05.2005 година;

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

За надминување на утврдената состојба потребно е надлежниот министер да преземе активности за пропишување на наведениот правилник и негово објавување во Службен весник на Република Македонија.

- 5.2. Со одредбите на член 23 став 3 од Законот за финансирање на политичките партии е уредено, политичките партии сметководството да го водат според одредбите на Законот за сметководство за непрофитните организации. Во членот 13 од Законот за сметководство за непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2003 и 17/2011) и членот 18 од Правилникот за сметководство за непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2003, 8/2009, 12/2009 и 175/2011) уреден е начинот на признавање на приходите и расходите на непрофитните организации, кои упатуваат на примена на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции“⁴. Со извршениот увид во: Правилникот за сметковниот план и билансите на непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 117/05; 11/06) и Правилникот за содржината на одделни сметки во сметковниот план на непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 117/2005), ревизијата констатира дека се пропишани сметки и позиции⁵ кои не бараат одлив на парични средства односно истите претставуваат пресметковни позиции и нивното признавање се темели на сметководственото начело на „пресметковна основа“. За надминување на утврдената состојба надлежното министерство потребно е да преземе активности за изменување и дополнување на наведените подзаконски акти, со кои ќе обезбеди доследно почитување на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции“.

---

⁴ Приходите на непрофитните организации, се сметаат како расположливи кога се остварени (наплатени) во пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 декември во тековната деловна година или остварени (наплатени) во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 јануари во наредната година под услов приходите да се однесуваат на пресметковниот период и да служат за покривање на обврските од тој пресметковен период.

Расходите на непрофитните организации се признаваат во пресметковниот период во кој што настанале, односно до 31 декември во тековната деловна година доколку се платени во пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 декември во тековната деловна година или платени во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период, односно до 31 јануари во наредната година под услов обврската за плаќање да настанала во тој пресметковен период.

⁵ 406-Амортизација; 480-Вонредни-невообичаени ставки на трошоци кои не произлегуваат од вообичаените (редовни) активности и кои не се очекуваат дека ќе се појават; 481-Вонредни отписи и отуѓување на средства кои настанале неочекувано и со висока вредност; 482-Загуби поради оштетување на голем дел од средствата или поради природна катастрофа; итн.

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

5.3. Начинот, условите и постапката за основање, регистрирање и престанок на политичките партии се уредени со одредбите во Законот за политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 76/2004, 5/2007, 8/2007; 5/2008 и 23/2013) вклучувајќи ги и одлуките донесени од Уставниот суд на Република Македонија со кои се врши поништување, односно укинување на одредени одредби на наведениот закон објавени во „Службен весник на Република Македонија“ број 57/2007 и 60/2007). Начинот и постапката на обезбедување на финансиските средства, располагањето со средствата за тековната работа и дејствувањето на политичката партија, како и начинот на контрола на финансирањето и финансиско-материјалното работење на политичките партии е уреден со Законот за финансирање на политичките партии вклучувајќи ја и одлуката донесена од Уставниот суд на Република Македонија со која се врши укинување на одредени одредби на наведениот закон („Службен весник на Република Македонија“ број 36/2006). Со извршениот увид во наведените законски акти ревизијата констатира дека до периодот на известување од извршената ревизија не постојат пречистени текстови на наведените законски акти и покрај тоа што Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија е овластена да утврди пречистен текст на наведените закони. Собранието на Република Македонија потребно е да ја задолжи Законодавно - правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на погоренаведените законски акти.

6. Нагласување на прашања за неизвесност

6.1. Во член 13 став 1 алинеа 1 и во член 14 од Законот за финансирање на политичките партии наведени се приватните извори на финансирање на политичките партии помеѓу кои е финансирањето по основ на чланарина, а под чланарина се смета редовен износ на средства кој членот на партијата го плаќа годишно согласно со актите на партијата. Согласно на наведениот закон, во член 55 од Статутот на ПДТ е уредено дека партијата стекнува финансиски средства обезбедени меѓудругото и од партиска членарина. Со извршениот увид во деловните книги ревизијата утврди дека во известувачкиот период не се искажани приходи од наплатени средства на име членарини. Ваквата состојба влијае на можноста на обезбедување на средства за самофинансирање на партијата.

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2012 ГОДИНА

Опис	Образложенија	во 000 денари	
		2012	2011
Приходи			
Приходи од членарини, подароци и донации и приходи од други извори	3.1.1.	763	732
Пренесен дел од вишокот на приходите од претходната година	3.1.2.	715	0
Вкупно приходи		1.478	732
Расходи			
Материјални расходи, услуги и амортизација	3.2.1.	1.007	0
Други расходи	3.2.2.	7	0
Вкупно расходи		1.014	0
Нето вишок на приходи над расходи	3.2.3.	464	732

Образложенијата дадени од страна 13 до 19 се составен дел на финансиските извештаи

ПАРТИЈА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ТУРЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА – ПДТ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 ГОДИНА

Опис	Образложенија	во 000 денари	
		2012	2011
Актива			
Тековни средства			
Парични средства	4.1.1.	481	732
Вкупно тековни средства		481	732
Вкупна актива			
		481	732
Пасива			
Обврски спрема државата и други институции за даноци и придонеси и други обврски			
	4.2.1.	8	0
Други краткорочни обврски			
	4.2.2.	17	17
Пасивни временски разграничувања			
	4.2.3.	456	715
Вкупни краткорочни обврски		481	732
Вкупна пасива			
		481	732

Образложенијата дадени од страна 13 до 19 се составен дел на финансиските извештаи